

دیپلماسی فعال انرژی

مهره اصلی شطرنج عبور از تحریم‌های نفتی

دیدار آیت‌الله رئیسی با رئیس‌جمهور آذربایجان

دیپلماسی انرژی کشور در ماه‌های اخیر وارد فاز تازه‌ای از نبرد با تحریم‌های ظالمانه غرب شد.

صنعت نفت این بار به جای انتظار کشیدن برای بازگشت غربی‌ها به برجام، روی نقاطی از جهان متمرکز شد که یا از تحریم‌های امریکا هراسی ندارند یا خودشان نیز از سوی ایالات متحده تحریم هستند. در نهایت مراودات تازه‌ای شکل گرفت که سطح تعاملات بین‌المللی نفت را در سخت‌ترین شرایط تحریمی افزایش داد و منافعی را برای کشور ایجاد کرد. برخی از اقدامات انجام شده به دلیل شرایط خاص تحریم رسانه‌ای نشد؛ اما از جمله اقداماتی که در این یک سال رقم خورد، سوآپ گاز از ترکمنستان به آذربایجان از مسیر خاک ایران بود. سوآپ ۱/۵ تا ۲ میلیارد متر مکعب در سال گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان که از چند نظر حائز اهمیت بود.

نخست اینکه سوآپ ۴ میلیون مترمکعب در روز که به پایداری شبکه گاز کشور و تأمین گاز کمک شایانی می‌کند. دوم آنکه روابط گازی ایران و ترکمنستان که در دولت قبل از بین رفته بود، مجدداً به نوعی احیا شد.

گسترش روابط ایران و آذربایجان اما تنها به افزایش انتقال گاز ترکمنستان از خاک ایران به مقصد آذربایجان خلاصه نمی‌شود. ایران و جمهوری آذربایجان توسعه مشترک میادین دریای خزر را نیز در این مدت دنبال کرده‌اند. تفاهم با آذربایجان برای توسعه مشترک میادین دریای خزر و نیز بهره‌گیری از ظرفیت‌های آن کشور برای ذخیره‌سازی گاز در نزدیکی مرز ایران اتفاق مهمی بود که آذرماه ۱۴۰۰ رقم خورد.

تفاهمنامه افزایش انتقال گاز ترکمنستان از خاک ایران به مقصد آذربایجان نیز در راستای تقویت همکاری‌ها میان ۳ کشور امضا شد. قرار است بر مبنای قرارداد منعقد شده، حجم سوآپ گاز ترکمنستان به آذربایجان به ۵/۵ میلیون مترمکعب در روز افزایش یابد.

امضای بزرگ‌ترین تفاهمنامه سرمایه‌گذاری خارجی در تاریخ صنعت نفت

تفاهمنامه سرمایه‌گذاری خارجی در تاریخ صنعت نفت با شرکت گاز پروس روسیه به ارزش ۴۰ میلیارد دلار امضا شد. هدف از امضای این تفاهمنامه، استفاده از توان فنی و مالی شرکت‌های روسی در توسعه بالادستی و پایین دستی صنعت نفت بود و تفاهمنامه چندین بخش مهم را در برمی‌گرفت؛ از جمله بخش‌هایی مانند توسعه میدان‌های گازی کیش و پارس شمالی، فشارافزایی میدان پارس جنوبی، توسعه ۶ میدان نفتی، تکمیل طرح‌های LNG، سوآپ گاز و فرآورده‌های نفتی و احداث خطوط لوله صادرات گاز به عمان و پاکستان.

اجرائی شدن این تفاهمنامه زمینه تبدیل همکاری‌های ایران و روسیه در صنعت نفت را از حالت تجاری به راهبردی فراهم می‌کند.

پالایشگاه‌داری فراسرزمینی

توسعه صادرات نفت خام و میعانات

یکی دیگر از اقداماتی که در این یک سال شکل گرفت، افزایش همکاری‌ها با روسیه بود، به طوری که چندین قرارداد و تفاهمنامه توسعه میادین و نقشه راه انتقال تکنولوژی در بهمن ماه ۱۴۰۰ و در جریان سفر رئیس‌جمهور به روسیه امضا شد و مجموعاً بیش از ۴/۴ میلیارد دلار همکاری جدید با روس‌ها را رقم زد. حدود ۴ میلیارد دلار از این همکاری در قالب قرارداد اکنون در حال اجراست.

در جریان این سفر، برای تبادل دانش فنی بین ایران و روسیه به منظور توسعه میادین و تدوین نقشه راه انتقال تکنولوژی، زمینه چینی شد و تفاهمنامه ای بین شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران و اتحادیه صنایع شیمیایی روسیه در خصوص تبادل دانش فنی و همکاری‌های دانش‌بنیان در حوزه تجهیزات صنایع پتروشیمی به امضا رسید.

اما این پایان ماجرای همکاری ایران و روسیه نبود و تیرماه امسال بزرگ‌ترین

ویژمنامه

ایران

شهریور ۱۴۰۱